

Thököly utcai ház képe

Kertben: Petelei Mártonné szül. Ábrahám Róza lánya Petelei Róza és Petelei Erzsébet, Végh Béláné unoka: Végh Erzsébet és Végh József

Végh Béláné szül. Petelei Erzsébet, Végh József, Petelei Mártonné szül. Ábrahám Róza

Bodó Norbertné szül. Végh Erzsébet és Bodó Norbert

Bodó András, Bodó Norbertné szül. Végh Erzsébet, Bodó Norbert
(Folytatjuk)

Temető a házfalak alatt (Marosvásárhelyen)

„Amikor még különösen örmény családok használták”

Barabás Kisanna

Bizonyára kevesen tudnak arról, hogy egykor temetőnek adott otthont a város közepe: a Bolyai utcával párhuzamosan, a Bányai-Papp-palota (amelyben ma a Concordia Hotel működik) oldalán lévő ház sor helyett, illetve mögött, jókora területen húzódott a minorita rend temetője, amelybe számos neves marosvásárhelyi örmény család is temetkezett. Ez adta az apropóját a Marosvásárhelyi Örmény-Magyar Kulturális Egyesület

által szervezett legutóbbi estnek, amelynek keretében Barabás Kisanna művészettörténész tartott előadást a minorita rend marosvásárhelyi megtelepedéséről, templomáról, kolostoráról, illetve a szóban forgó temetőről a Bernády Házban.

A *Temető a város közepén, amikor még különösen örmény családok használták (Kelemen Lajos)* című tényfeltáró, vetített képes értekezést megelőzően Puskás Attila, az egyesület elnöke üdvözölte a telt ház közönséget, majd kezdetét vette az előadás.

Városunk egyik nagyon szép épülete a minorita rend Köteles Sámuel utcai temploma és kolostora, amely épületegyüttessel kapcsolatosan nagyon nehéz volt levéltári forrásokhoz jutni. Annyit tudunk, hogy a rend 1726-ban tér vissza Marosvásárhelyre, és 1740-ben, gróf Keresztes Márton támogatásának köszönhetően sikerül végleg letelepedniük. Ekkor vesznek pár telket a jelenlegi helyen, és építkezésbe kezdenek. Könyvtárukat

a kriptában mentették át, ennek állománya később a Teleki Tékába került, egy nagyon fontos irattal egyetemben: ez a rend tulajdonában lévő legfontosabb iratok listáját tartalmazza.

Ez utóbbiból ismerjük a telekvásárlás részleteit, illetve a templom felépítésének körülményeit, *Lobkowitz* herceg támogatását, és azt, hogy miért maradt a templom befejezetlen: az építkezést leállította a városvezetés, mert túl nagyra találta az épületet, így a tervezett helyett csak két szakasz szentély és egy szakasz hajó épült meg.

Az épületegyüttesről a legkorábbi ábrázolás 1820-ban készült, az alkotó, *Mikolai Tóth István* kancellista még többször lerajzolta ezután. Nagy segítségünkre volt *Kovács Ferenc* plébános 1884-ben készült helyszínrajza is, illetve *Kelemen Lajos* emlékezése, amelyben leírja, hogy a mai Bolyai utcával párhuzamos telken hatalmas temető húzódott, számos örmény sírral. A rend 1896-ban építi fel bérházát a Bolyai utcában (ebben működik ma a Piaf kávézó), majd 1925-ben *Patrovits Kálmán* megtervezi a sarokingatlant (a Bányai-Papp-palotát).

Három szenzációt keltő, megtalált fotó alapján tudjuk, hogy a templomnak eredetileg három oltára volt, a két oldalsó már nincsen meg, megmaradtak azonban a festmények (köztük egy Raffaello-másolat). A templom kriptájában 1903-ban tiltják be a temetkezést (járvány megelőzési céllal), de azon időpontig oda, illetve a minorita temetőbe rendtartományi főnöki beleegyezéssel szinte bárki temetkezhetett. Ennek köszönhető, hogy számos vásárhelyi örmény család is ezt a temetőt választotta. Amikor

a temetőt beépítették, pár család újratevette halottait a kriptába, amelyben most már csak néhány síremléket találunk: például *Tolnay Antalét*, *Verzár Manó* főlevéltárnokét, *Lázár János* királyi tanácsosét, *Petráskó Katalinét*, illetve a híres örmény kereskedőcsalád, a Csikiak síremlékeit – a *Csiki Józsefét*, a *Csiki Mártonét* és feleségét, *Verzár Rebekáét*, valamint *Tapody Tamás* rendfőnök sírkövét – mondta a számos fényképpel, rajzzal, tervrajzzal színesített, a templom és kolostor különböző építési fázisait egyaránt bemutató, érdekes előadása során Barabás Kisanna.

A temető nyom nélkül eltűnt, a területet beépítették, nekünk, vásárhelyieknek azonban jó tudásunkra szolgál az ismeret, miszerint a Köteles Sámuel utca és a főtér közötti domboldalon, a Bolyai utcával párhuzamosan elterülő egykori temetőben talán a mi ismeretlen őseink is nyugszanak.

K. Nagy Botond

(Forrás: *Népújság*, 2015. jun. 10., tallózta: *Bálintné Kovács Júlia*, képek: *Bakó Zoltán Minoriták emlékei: Vendéglő áll a temető helyén, Székelyhon.ro*)

A 18. századi metszeten tökéletesen elkülönül a templom és kolostor képe a környező épületektől

Szentpéteri József Ötvös Iparművészeti Stúdió Tervezd a saját kollekciód!

Hol?: Bp. XI. **Gazdagrét-Csikihegyek Általános Iskola** fsz. technika terme. 1118. Bp. Csiki-hegyek u. 13-15.

Mikor?: 2015. október 7-től hétfő és csütörtök délután.

1. Hétfő: **16:00 - 17:30** óráig **ötvös gyermek** alkotóműhely (8 éves kortól).

2. Hétfő: **17:45** órától **20:15** óráig **ötvös fiatal/felnőtt** stúdiófoglalkozás. Műhelyvezető: *Borosnyay Klára*

3. Csütörtök: **17:00** órától **18:00** óráig játékkészítő műhely (elsősoktól) Szakkörvezető: *Solymosiné Zsíros Ágnes*

Mennyi?: Ötvös műhely: **11 500Ft/hó** gyermekeknek (heti 2 óra), **14 000Ft/hó** felnőtteknek (heti 3 óra).

Játékkészítő műhely: **6 000 Ft/hó** (heti 1 óra).

Az ár az anyagköltséget tartalmazza.

Kedvezmények: Régi tanítványoknak, helyi tanulóknak, bérletet váltóknak!

A felvétel a jelentkezés sorrendjében történik.

Egy csoport min. 5, max. 10 fővel indul el.

Jelentkezés: **Borosnyay Klára** ötvösművésznél

T.: 06 20 534 1563 borosnyay.klara@szentpeteri-studio.hu

www.szentpeteri-studio.hu

http://www.facebook.com/szentpeterialkotomuhely

Szomorújelentés

Mélységes szomorúsággal, de Isten akaratában való megnyugvással tudatjuk, hogy drága rokonunk

Petelei Jenő János

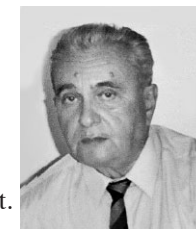
2015. augusztus 22-én, életének 86. évében elhunyt.

Hamvasztás utáni búcsúztatását 2015. szeptember 10-én 12 órakor a Római Katolikus Szertartás szerint a Rákospalotai temetőben tartottuk.

A gyászmisét szeptember 13-án 8 órakor a Szent Margit templomban mutatták be.

Gyászolják: felesége, fia és leánya, unokái, dédunokái és a kiterjedt rokonság, valamint mindazok, akik ismerték és szerették.

Petelei család

Emlékét kegyelettel megőrizzük!